

Sygn. akt III Ca 1043/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa – Dębska

Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SR (del.) Maryła Majewska – Lewandowska

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu w dniu 18 grudnia 2014 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

o wydanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt I C 2027/13

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Maryła Majewska - Lewandowska SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Ca 1043/14

UZASADNIENIE

Powód M. K. przed Sądem Rejonowym w Starogardzie Gdańskim domagał się nakazania pozwanej (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wydania powodowi sześciu laptopów Notebook SAMSUNG NP. –RV 515 oraz zasądzenia kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 12 czerwca 2012 roku strony zawarły umowy sprzedaży drogą elektroniczną, której przedmiotem było łącznie 6 laptopów Samsung NP. –RV w po 16 zł każdy. Pozwana poinformowała go o wstrzymaniu zamówienia sześciu laptopów o łącznej wartości 179,70 zł. na skutek błędu systemu, który wskazał nieaktualną cenę, jednak zdaniem powoda złożenie przez niego zamówienia było jednoznaczne ze złożeniem oferty zakupu towaru na warunkach określonych przez pozwaną w rozumieniu art. 66 § 1 k.c.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że nie doszło do zawarcia umowy sprzedaży. Pozwana podniosła, że zgodnie z regulaminem sklepu internetowego, zaakceptowanego przez powoda, z chwilą potwierdzenia przez pracownika sklepu I- (...) pocztą elektroniczną dostępności zamówionego towaru dochodzi do zawarcia umowy sprzedaży towaru pomiędzy nabywcą a sklepem I- (...). Automatyczne e-mailowe potwierdzenie złożenia zamówienia nie jest potwierdzeniem dostępności zamówionego

towaru i nie może być traktowane jako zawarcie umowy sprzedaży. Pozwana wyjaśniła, że pracownicy sklepu informowali powoda, iż niemożliwym jest zawarcie umowy. Ponadto pozwana podniosła, że uchyliła się od skutków prawnych błędnego oświadczenia woli zniekształconego co do ceny towaru.

Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem z dnia 26 marca 2014r. oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 77 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że pozwana (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. jest właścicielem sklepu internetowego I- (...). Na stronie sklepu znajduje się jego regulamin, a osoba rejestrująca się na stronie potwierdza za pomocą kliknięcia, że się z nim zapoznała. Zgodnie z § 4 ust. 3 regulaminu w celu sprawdzenia dostępności towaru należy skontaktować się e-mailowo lub telefonicznie z obsługą sklepu I- (...). Potwierdzenie jest dokonywane pocztą elektroniczną na podany przez nabywcę adres. (...) określi przybliżony termin realizacji zamówienia, dostępność towaru oraz przekaze inne informacje istotne dla zrealizowanego zamówienia. Zgodnie z § 4 ust. 4 z chwilą potwierdzenia przez pracownika sklepu I- (...) pocztą elektroniczną dostępności zamówionego towaru dochodzi do zawarcia umowy sprzedaży towaru między nabywcą a sklepem I- (...). Automatyczne e-mailowe potwierdzenie złożenia zamówienia nie jest potwierdzeniem dostępności zamówionego towaru i nie może być traktowane jako zawarcie umowy sprzedaży. Na stronie sklepu widnieje informacja, iż cennik nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu art. 66 §1 k.c. Powód logując się do sklepu internetowego miał możliwość zapoznania się z regulaminem.

W dniu 12 czerwca 2012 roku powód zauważył na stronie sklepu laptopy marki S. (...), których cena wskutek błędu systemu komputerowego określona została na kwotę 16 zł.. Powód złożył zamówienie poprzez kliknięcie na stronie internetowej sklepu. Powód zaznaczył jeden laptop przy którym widniała cena w kwocie 16 zł, a następnie otrzymał e-mailowe potwierdzenie złożenia zamówienia nr (...). Następnie powód zaznaczył na stronie 5 kolejnych laptopów i otrzymał e-mailowe potwierdzenie złożenia zamówienia (...). Łączna cena za 5 laptopów wskazana w potwierdzeniu wynosiła 80 zł.

Następnie powód otrzymał od pozwanej dwie faktury proforma – pierwsza z nich o nr (...) dotyczyła zamówienia nr (...) i opiewała na kwotę 42,21 zł (w tym 16 zł to koszt laptopa, a 26,21 zł to koszt dostawy kurierem), natomiast druga faktura proforma o nr (...) dotyczyła zamówienia nr (...) i opiewała na kwotę 137,49 zł (w tym 80,00 zł to koszt 5 laptopów, a 57,49 zł to koszt dostawy kurierem).

Następnie powód w tym samym dniu otrzymał od pozwanej informację dotyczącą jego zamówień, z których wynika, iż pozwana poinformowała powoda, że na skutek błędu systemu w chwili składania zamówienia cena produktu była nieaktualna. Pozwana poinformowała powoda, iż rzeczywista cena jednego laptopa to 1605,00 zł. Pozwana poprosiła powoda o informację, czy akceptuje aktualną cenę produktu, czy też zamierza anulować zamówienie.

Powód zignorował te wiadomości i dokonał na rzecz pozwanej dwóch przelewów. Pierwszy przelew opiewał na kwotę 42,21 zł, a drugi na kwotę 137,49 zł.

Następnie powód pismem z dnia 14 czerwca 2012 roku wezwał pozwanego do wykonania umów sprzedaży potwierdzonych zamówieniami nr (...) oraz (...).

W odpowiedzi na to pismo pozwana pismem z dnia 21 czerwca 2012 roku oświadczyła, że odmawia spełnienia żądania. Pozwana powołując się na swój regulamin poinformowała powoda, że nie doszło do zawarcia umów sprzedaży, a zatem żądanie ich wykonania jest całkowicie bezpodstawne. Pozwana poinformowała również że z daleko posuniętej ostrożności uchyliła się od skutków błędnego oświadczenia zniekształconego co do ceny towaru.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy wskazując ramy prawne poczynionych rozważań prawnych, a to art. 6 ust. 1. ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, art. 535 i nast. kodeksu cywilnego oraz art. 384-385 k.c., uznał, iż powód był w pełni świadom brzmienia przepisów regulaminu, a w szczególności ust. § 4 ust. 3 w myśl którego w

celu sprawdzenia dostępności towaru należy skontaktować się e-mailowo lub telefonicznie z obsługą sklepu I- (...). Potwierdzenie jest dokonywane pocztą elektroniczną na podany przez nabywcę adres. (...) określi przybliżony termin realizacji zamówienia, dostępność towaru oraz przekaże inne informacje istotne dla zrealizowanego zamówienia, a także § 4 ust. 4 zgodnie z którym z chwilą potwierdzenia przez pracownika sklepu I- (...) pocztą elektroniczną dostępności zamówionego towaru dochodzi do zawarcia umowy sprzedaży towaru między nabywcą a sklepem I- (...). Automatyczne e-mailowe potwierdzenie złożenia zamówienia nie jest potwierdzeniem dostępności zamówionego towaru i nie może być traktowane jako zawarcie umowy sprzedaży. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W ocenie Sądu cytowane wyżej fragmenty regulaminu nie są w żaden sposób sprzeczne z dobrymi obyczajami, jak również nie naruszają interesów konsumenta.

W ocenie Sądu do zawarcia umowy między stronami w istocie nie doszło. Sąd uznał, iż pomimo tego, że cena zamieszczona na stronie www dotycząca sprzedaży określonego towaru stanowi ofertę w rozumieniu kodeksu cywilnego, a przyjęcie takiej oferty poprzez dokonanie zakupu towaru po wskazanej cenie towaru- tj. zawarcie umowy na warunkach określonych w ofercie rodzi po stronie konsumenta prawo do żądania wykonania przedmiotowej umowy przez przedsiębiorcę na warunkach i po cenie określonej w ofercie, to jednak nie w każdej sytuacji jest to jednoznaczne, gdyż zgodnie z art. 71 k.c. ogłoszenia, reklamy, cenniki i inne informacje, skierowane do ogółu lub do poszczególnych osób, poczytuje się w razie wątpliwości nie za ofertę, lecz za zaproszenie do zawarcia umowy. Sąd uznał, iż oświadczenie takie jest czynnością wszczynającą procedurę, której celem jest dojście umowy do skutku. Samo jednak nie jest ukierunkowane na wywołanie skutków prawnych, a więc nie ma charakteru oświadczenia woli. Nie wskazuje też trybu, w jakim umowa ma zostać zawarta. Sąd zwrócił także uwagę, że na stronie sklepu znajdowała się informacja, że cennik nie stanowi oferty w rozumieniu art. 66 § 1 k.c.

Nadto Sąd uznał, że nawet gdyby doszło między stronami do zawarcia umowy sprzedaży, to sprzedający skutecznie powołał się na wadę oświadczenia woli w postaci błędu. Przywołując treść art. 84 § 1 k.c., Sąd stwierdził, że w niniejszej sprawie błąd dotyczył treści czynności prawnej. W ocenie Sądu konsument mógł z łatwością błąd zauważyć, ponieważ cena za nowy laptop w wysokości 16 zł jest ceną zdecydowanie zbyt niską, niespotykaną w zwyczajnych warunkach obrotu. Również za oczywiste uznał, że gdyby pozwana oceniała sprawę rozsądnie, nie wyraziłaby zamiaru sprzedaży laptopów w cenie 16 zł za sztukę, w sytuacji gdy ich zwykła cena wynosi 1605 zł. Dlatego też za oczywiste uznał, iż tak niska cena widniejąca na stronie sklepu może być jedynie wynikiem błędu systemu komputerowego, a wobec dopełnienia przez pozwaną warunków z art. 88 k.c. oświadczeniem zawartym w piśmie z dnia 21 czerwca 2012 roku, uznał, że uchyliła się skutecznie od skutków prawnych oświadczenia woli.

Sąd Rejonowy uznając, że do zawarcia umowy sprzedaży nie doszło, stwierdził, że powód nie miał podstaw, by domagać się wydania laptopów, co czyniło zasadnym oddalenie powództwa.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zarzucając obrazę przepisów prawa materialnego, a to: art. 66¹ k.c. w związku z art. 70 § 1 k.c. polegającą na ich niewłaściwym zastosowaniu i uznaniu, że w niniejszej sprawie nie doszło do zawarcia umowy; art. 385¹ § 1 i 3 k.c. w związku z art. 385³ pkt 8 k.c. polegającą na uznaniu, że powód był związany postanowieniem wzorca umownego uzależniającego skuteczność umowy oprócz złożenia oświadczenia o przyjęciu oferty powoda i zobowiązaniu go do zapłaty ceny również od „potwierdzenia dostępności towaru”.

Nadto zarzucił obrazę przepisów postępowania, a to art. 299 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. polegającą na uznaniu, że strona pozwana działała pod wpływem błędu w rozumieniu art. 84 § 1 k.c. podczas, gdy dla ustalenia tej okoliczności

konieczne jest przesłuchanie stron, jak również art. 328 § 2 k.p.c. polegającą na uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia w sposób niepełny i lakoniczny.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa w całości lub uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji, pomimo prawidłowo poczynionych ustaleń faktycznych, wyprowadził z nich nieprawidłowe wnioski, w szczególności co do istnienia pomiędzy stronami stosunku prawnego.

Niemniej jednak, w pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów naruszenia prawa procesowego.

Z ujęcia redakcyjnego art. 328 § 2 k.p.c. wynika, że punktem wyjścia dla przedstawienia w motywach pisemnych uzasadnienia wyroku koncepcji prawnej rozstrzygnięcia sprawy powinny być poczynione ustalenia faktyczne. Sąd pierwszej instancji zobowiązany jest do wyjaśnienia motywów rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2007r., V CSK 115/07). Uchybienie Sądu w tym zakresie, następuje jedynie w sytuacji, gdy uzasadnienie wyroku zawiera jedynie opis poszczególnych elementów stanu faktycznego, bez wniosków z nich wynikających i bez dokonanego ustalenia stanu faktycznego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999r., II UKN 437/98; orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 1951r., C 154/51).

W ocenie Sądu Okręgowy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia spełnia wskazane powyżej wymogi, gdyż pozwala na ustalenie motywów rozstrzygnięcia, a sama lakoniczność uzasadnienia, zresztą nieuzasadniona, nie stanowi przesłanki wskazującej na uchybienie wymogom z art. 328 § 2 k.p.c.

Naruszenie art. 227 k.p.c. przez sąd rozpoznający sprawę zachodzi jedynie w sytuacji, gdy wykazane zostanie, że sąd przeprowadził dowód na okoliczności niemające istotnego znaczenia w sprawie i ta wadliwość postępowania dowodowego mogła mieć wpływ na wynik sprawy, bądź gdy sąd odmówił przeprowadzenia dowodu na fakty mające istotne znaczenie w sprawie, wadliwie oceniając, iż nie mają one takiego charakteru. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2008r. II PK 47/08)

Naruszenia tej norm powód doszukiwał się w nawiązaniu do art. 299 k.p.c. Zgodnie z nim, jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, sąd dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania stron. W niniejszym przypadku taka sytuacja nie zachodziła. Sąd bowiem dokładnie ustalił istotne okoliczności sprawy, w szczególności wyjaśnił, że do nawiązaniu stosunku prawnego w ustalonym stanie faktycznym nie doszło, w związku z czym, odmówił roszczeniu powoda ochrony prawnej.

Niemniej jednak Sąd Okręgowy nie podziela oceny Sądu Rejonowego, że nie doszło do zawarcia umów sprzedaży w łącznej liczbie sześciu laptopów SAMSUNG NP. –RV 515.

Zgodnie z art. 66¹ § 1 k.c. oferta złożona w postaci elektronicznej wiąże składającego, jeżeli druga strona niezwłocznie potwierdzi jej otrzymanie. Niewątpliwie przepis ten ma zastosowanie do umów sprzedaży zawieranych za pośrednictwem tzw. sklepu internetowego, który jest prowadzony przez pozwaną spółkę. Zwrócić także należy uwagę, iż do niniejszego stanu faktycznego należało również zastosować art. 543 k.c. w związku z art. 535¹ k.c. zgodnie z którym wystawienie rzeczy w miejscu sprzedaży na widok publiczny z oznaczeniem ceny uważa się za ofertę sprzedaży, a który ma zastosowanie do niniejszego stosunku prawnego na podstawie art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014r. o prawach konsumenta (Dz.U. z 2014r. poz. 827). W warunkach niniejszej sprawy, wystawienie przedmiotu na stronie internetowej, przy uwzględnieniu zarówno przedmiotu działalności pozwanej spółki jak i sposobu prowadzenia tej działalności, należało uznać za wystawienie towaru na widok publiczny wskazany w art. 543 k.c.

Nadto, w okolicznościach tej sprawy zostały dochowane również wymogi z art. 66¹ § 1 k.c., gdyż dokonane przez powoda zamówienia zostały potwierdzone przez pozwaną (k. 11 – 14). W świetle powyższego, w niniejszym stanie faktycznym, nastąpiło zawarcie umowy sprzedaży sześciu laptopów SAMSUNG NP–RV 515 za cenę 16 zł każdy. Zwrócić należy przy tym uwagę, że powołany przez pozwaną § 4 ust. 4 regulaminu stanowił klauzulę abuzywną wskazaną art. 385³ pkt 8 k.c. oraz wskazaną w wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 20 lutego 2013r. (XVII Amc 1877/12).

Jak wynika z akt sprawy, przedstawiona w sklepie internetowym pozwanej cena spornych laptopów wyniosła 16zł, natomiast rzeczywista cena produktu wynosiła 1.605 zł. Tak znacząca różnica pomiędzy ceną oferowanego towaru a jego faktyczną wartością poddaje w wątpliwość zgodność oferty z intencjami oferenta.

Ponieważ pozwany nigdy nie twierdził, że zamierzał zbyć przedmiotowy laptop za 16 zł, lecz podnosił, że w cenie umieszczonej na stronie internetowej wdał się błąd systemowy, należy uznać, że doszło do zniekształcenia oświadczenia woli pozwanego przez osobę użytą do jego przekazania. Zgodnie z art.85 k.c., zniekształcenie to ma takie same skutki jak błąd przy złożeniu oświadczenia woli. Art.84 § 1 k.c. przewiduje z kolei, że w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością błąd zauważyć. Przedstawione wyżej okoliczności w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości wskazują na błąd (zniekształcenie oświadczenia woli) i to na tyle oczywisty, że powód z łatwością mógł go zauważyć porównując ofertę złożoną przez pozwanego z ofertami innych sprzedających, a nawet bez dalszego sprawdzania kierując się jedynie zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Korzystał on bowiem uprzednio z tej formy zakupów i dysponował niezbędnym doświadczeniem, wobec czego nie mógł – oceniając sprawę racjonalnie – uznać za inną niż tylko obciążoną błędem cenę odpowiadającą setnej części wartości towaru nowego i luksusowego, jakim był przedmiotowy telewizor.

Omawiane zniekształcenie miało także charakter istotny w rozumieniu art. 84 § 2 k.c. Według powszechnie przyjętego określenia obiektywna istotność błędu (tu: zniekształcenia) oznacza, iż błąd jest tego rodzaju, że żaden rozsądny człowiek, znający prawdziwy stan rzeczy, nie złożyłby oświadczenia woli tej treści. Oświadczenie woli w konfrontacji z rzeczywistością przedstawia się jako nieracjonalne, pozbawione uzasadnienia z punktu widzenia życiowego lub prawnego. Tak właśnie należy ocenić ofertę sprzedaży towaru za cenę odpowiadającą setnej części jego wartości. Tym samym oświadczenie pozwanego zawarte w piśmie z dnia 21 czerwca 2012r., a zatem z zachowaniem terminu przewidzianego w art.88 § 2 k.c., doprowadziło do upadku skutków prawnych zawartej przez strony umowy.

Podsumowując – w ocenie Sądu Okręgowego nie budzi żadnych wątpliwości, że w rozpoznawanym wypadku doszło do zamieszczenia na stronie internetowej sklepu pozwanej ceny przedmiotowego laptopa, która w istotny i łatwo zauważalny sposób nie odpowiadała faktycznej intencji sprzedawcy. W tych okolicznościach żądanie wydania laptopa o wartości 1.605 zł za cenę 16 zł należało ocenić jako nadużycie prawa. Ochrona interesów konsumenta przewidziana w ustawie z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (tekst jedn. Dz.U. z 2012r., poz.1225) oraz w innych ustawach nie uzasadnia bowiem rażącego naruszenia praw sprzedających, do czego doprowadziłoby uwzględnienie żądania pozwu.

Z tych przyczyn na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił apelację. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 6 ust. 1 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.461) .

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Andrzej Dyrda